

נוסח המקרא בימי קדם

פרדפ' עמנואל טוב

שיעור 4

כג ואלה דברי דוד האחרונים

ונאם הנבחר הקם על
ונעים ומרות ישראל:
ומלתו על-לשוני:
לי דבר צור ישראל
מושל יראת אלהים:
בקר לא עבות
נשא מארץ:

ערוכה בכל ושמרה
כי-לא יצמיח:
כי-לא ביד יקחו:
ימלא ברזל ועץ חנית

נאם דוד בן-ישי
משיח אלהי יעקב
רוח יהוה דבר-בי
אמר אלהי ישראל
מושל באדם צדיק
וכאור בקר יורה-שמש
מננה ממטר
כי-לא-כן ביתי עם-אל
כי ברית עולם שם לי
כי-כל-ישעי וכל-חפץ
ובלי-על בקוץ מנד בלהם
ואיש יגע בהם
ובאש שרוף ישראלו בשבת:

שמואל ב כג, 1-7,
מהדורת בנדויד

שמואל ב כג, 8-16

דברי הימים א יא, 10-18

ראשי
הגיבורים
אשר לדוד

העצמי אהת
הדו
הגבולים

שלשה

8 אלה שמות הגברים אשר לדוד
 ישב בשבת החבמני ראש השלשי הוא עדינו
 העצמי של שמנה מאות חלל בפעם אחר:
 9 ואחרו אלעזר בן-דוד בן-אחתי בשלשה
 גברים עם-דוד ב-הרפסם בפלשתים
 נאספו-שם למלחמה וישלו איש ישראל:
 10 הוא קם ויך בפלשתים ערו ב-ינגעה ידו ותרבק ידו
 אלה-התרב וישש יהנה תשועה גדולה ביום ההוא
 והעם ישבו אחריו אך לפשם:
 11 ואחרו שמה בראגא הררי ונאספו
 פלשתים לחיה ותהי-שם חלקת השדה מלאה עדשים
 12 והעם גם מפני פלשתים: ויתנצבו בתוך-החלקה
 ויצילה ויך את-פלשתים וישע יהנה תשועה גדולה:
 13 וירדו שלשים מהשלשים ראש ויבאו אל-הארץ אל-
 14 דוד אל-מערת ערלם ונית פלשתים חנה בעמק
 רפאים: ודוד או במצודה ויצב פלשתים או בת
 15 לחם: ויתאו דוד ויאמר מי ישקני מים מבאר
 16 בית-לחם אשר בשער: ויבקעו שלשת הגברים

11 ואלה מספר הגברים אשר לדוד
 ישב עם בן-חבמני ראש השלשים הוא עורר את-השלשי
 הניתו של שלש-מאות חלל בפעם אחת:
 12 ואחרו אלעזר בן-דוד דאחתי הוא בשלשה
 13 הגברים: הוא יהנה עם-דוד בפס דמים ופלשתים
 נאספושם למלחמה

ותהי חלקת השדה מלאה שעורים
 14 והעם גם מפני פלשתים: ויתנצבו בתוך-החלקה
 ויצילה ויבאו את-פלשתים וישע יהנה תשועה גדולה:
 15 וירדו שלשה מן-השלשים ראש על-הארץ אל-
 דוד אל-מערת ערלם ומחנה פלשתים חנה בעמק
 16 רפאים: ודוד או במצודה ויצב פלשתים או בת
 17 לחם: ויתאו דוד ויאמר מי ישקני מים מבאר
 18 בית-לחם אשר בשער: ויבקעו שלשה

רשימת גיבורי דוד
לפי מה' בנדויד

שמואל ב כג, 17-24

דברי הימים א יא, 19-26

17 במחנה פלשתים וישאבו-מים מפאר בית-לחם אשר
 בשער וישאו ויבאו אל-דוד ולא אבה לשתותם
 וינסף אתם ליהודה: ויאמר הלילה לי **יהודה** מעשתי
 זאת הרים האנשים **הדלקים**
 בנפשם ולא אבה לשתותם אלה עשו
 שלשת הנברים:
 18 ואבישי אחי-יואב בן-צרויה הוא ראש השלשי והוא
 עדר את-חניתו על-שלש מאות הלל ולו-שם
 19 בשלשה: מן השלשה **דבי** נכבד ויהי להם לשר
 20 ועד השלשה לא-בא: ובניהו בן
 יהוידע בן-איש-חול רב-פעלים מקבצאל הוא הבה
 את שני אראל מואב והוא ירד והבה את-דאריה בתוך
 21 הבאר בזם השלג: והוא הבה את-איש מצרי
 אשר **מדא** וביד המצרי חנית
 וירד אליו בשבט ויגול את-חנית מיד המצרי
 22 ויהרגו בחניתו: אלה עשה בניהו בן-יהוידע ולו-
 23 שם בשלשה הנברים: מן השלשים נכבד
 ואל-השלשה לא-בא וישמהו דוד **אל-משמעתו**:
 24 עשה-אל אחי-יואב בשלשים

17
18
19
20
21
22
23
24

השלשה
חיל
הארי
איש

במחנה פלשתים וישאבו-מים מפאר בית-לחם אשר
 בשער וישאו ויבאו אל-דוד ולא אבה לשתותם
 וינסף אתם ליהודה: ויאמר הלילה לי **מאלחי** מעשתי
 19 זאת הרים האנשים **האלה** אשתה בנפשותם פי
 בנפשותם הביאום ולא אבה לשתותם אלה עשו
 שלשת הנברים:
 20 ואבישי אחי-יואב הוא **היה** ראש השלושה והוא
 עדר את-חניתו על-שלש מאות הלל ולא-שם
 21 בשלושה: מן השלושה **בשנים** נכבד ויהי להם לשר
 22 ועד השלשה לא-בא: בניהו בן
 יהוידע בן-איש-חול רב-פעלים מן-קבצאל הוא הבה
 את שני אריאל מואב והוא ירד והבה את-דאריה בתוך
 23 הבאר בזם השלג: והוא הבה את-האיש המצרי
 איש **מדה** חמש באמה וביד המצרי חנית כמטר
 ארנים וירד אליו בשבט ויגול את-חנית מיד המצרי
 24 ויהרגו בחניתו: אלה עשה בניהו בן-יהוידע ולו-
 25 שם בשלושה הנברים: מן השלושים הגו נכבד הוא
 ואל-השלשה לא-בא וישמהו דוד **על-משמעתו**:
 26 ונבורי החילים עשה-אל אחי-יואב

ולו-

רשימת גיבורי דוד
 לפי מה' בנדויד

דברי הימים א יא, 26-42

שמואל ב כג, 25-39

<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> גיבורי החיילים </div>	שמות הקרלי	אלהגו בקדודו מבית לחם:	שמה הקרלי	אלהגו בקדודו בית לחם:	25	
	חלץ הפלני:	חלץ הפלטי	חלץ הפלטי	חלץ הפלטי:	26	
	אביעור הענתתי:	עירא בקעקש התקולי	אביעור הענתתי	עירא בקעקש התקעי:	27	
	עילי האחחי:	סבכי החשתי	צלמון האחחי	מבני החשתי:	28	
	חלד בקבענה הנטפתי:	מחרי הנטפתי	חלב בקבענה הנטפתי	מחרי הנטפתי:	29	
	איתי בקרדכי מנבעת בני בנימן בניה הפרעתי:	איתי בקרדכי מנבעת בני בנימן	איתי בקרדכי מנבעת בני בנימן	איתי בקרדכי מנבעת בני בנימן:	30	
	אביאל הערבתי:	חורי מנחלי געש	אביעלבון הערבתי	חורי מנחלי געש:	31	
	אליחבא השעלבני:	עומות הפרומי	אליחבא השעלבני	עומות הפרומי:	32	
	יונתן בקדשגה הקררי:	בני השם הגזולי	יונתן בקדשגה הקררי	בני השם הגזולי:	33	ס"א
	אליפל בקאר:	אחיאם בקדשגר הקררי	אליפל בקאר	אחיאם בקדשגר האררי:	34	האררי
	אחיה הפלני:	חפר המכרתי	אחיה הפלני	חפר המכרתי:	35	חצרי
	נערי בקראבי:	חצרו הפרמלי	נערי בקראבי	חצרו הפרמלי:	36	
	בן הנרי:	ואל אתי נתן מבחר	בן הנרי	ואל אתי נתן מצבה:	37	נשא
	צלק העמוני נחרי הברתי נשא פלי יואב בקצרויה:	צלק העמוני נחרי הברתי נשא פלי יואב	צלק העמוני נחרי הברתי נשא פלי יואב	צלק העמוני נחרי הברתי נשא פלי יואב בקצרויה:	38	
נרב היתרי:	עירא היתרי	נרב היתרי	עירא היתרי:	39		
זכר בקרחלי:	אוריה החתי	זכר בקרחלי	אוריה החתי כל שלשים ושבעה:	39		
עדינא בקדשיא הראובני ראש לראובני ועליו שלשים:	עדינא בקדשיא הראובני ראש לראובני ועליו שלשים:	עדינא בקדשיא הראובני ראש לראובני ועליו שלשים:	עדינא בקדשיא הראובני ראש לראובני ועליו שלשים:	42		

רשימת גיבורי דוד
לפי מה' בנדויד

שמואל ב כב, 1-12

תהלים יח, 1-12

שירת
הישועה
לדוד

כב
 השירה הזאת ביום הציל יהוה אתו מבקף כל־איביו
 ומבִּקֵּף שָׁאוֹל:
 ויאמר
 יהוה סלעי ומצודתי ומפלטי **אלתי צורי אחסה רבו**
 מגני וקרן ישעי משנבי ומטסי **משעי מהמם תשעני:**
 מהגלל אקרא יהוה **ומאיבי אושע:**
 כי אפפני **משברי־מות** נחלי בליעל יבעתני:
 חבלי שאול סבבני **קדמני מקשר מות:**
 בצר־לי אקרא יהוה **ואל־אלהי אקרא**
 וישמע מהיכלו קולי **ושועתי באוניו:**
 ותגעש ותרעש הארץ **מוסדות השמים ירגזו**
 ותגעשו כיתה לוי: **עלה עשן באפו**
 ואש מפיו תאכל **נחלים בערו ממנו:**
 ויט שמים וירד **וערפל תחת רגליו:**
 וירכב על־כרוב ויעף **וירא על־כנפיר־רוח:**
 וישת חשך סביב־תיו סבות **סביב־תיו סבות**
חש־ת־מים עבי שחקים:

יח
 למנצח לעבד יהוה **לדוד אשר דבר** | ליהוה את־דברי
 השירה הזאת ביום הציל יהוה אתו מבקף כל־איביו
 ומבִּקֵּף שָׁאוֹל:
 ויאמר
 יהוה סלעי ומצודתי ומפלטי **אלתי צורי אחסה רבו**
 מגני וקרן ישעי משנבי ומטסי **משעי מהמם תשעני:**
 מהגלל אקרא יהוה **ומאיבי אושע:**
 כי אפפני **משברי־מות** נחלי בליעל יבעתני:
 חבלי שאול סבבני **קדמני מקשר מות:**
 בצר־לי אקרא יהוה **ואל־אלהי אקרא**
 וישמע מהיכלו קולי **ושועתי באוניו:**
 ותגעש ותרעש הארץ **מוסדות השמים ירגזו**
 ותגעשו כיתה לוי: **עלה עשן באפו**
 ואש מפיו תאכל **נחלים בערו ממנו:**
 ויט שמים וירד **וערפל תחת רגליו:**
 וירכב על־כרוב ויעף **וירא על־כנפיר־רוח:**
 וישת חשך סביב־תיו סבות **סביב־תיו סבות**
חש־ת־מים עבי שחקים:

תהלים יח, 13-30

שמואל ב כב, 13-30

13	מִנְנָה נִגְדוּ עֲבָדוֹ עֲבָרוּ	13	מִנְנָה נִגְדוּ עֲבָדוֹ עֲבָרוּ	13	מִנְנָה נִגְדוּ עֲבָדוֹ עֲבָרוּ
14	וַיִּרְשַׁע בְּשָׁמַיִם וַיְהוֶה וְעַלְיוֹן יָתֵן קִלְוֹ בְּדָד וַגַּחֲלִי־אֵשׁ:	14	וַיִּרְשַׁע בְּשָׁמַיִם וַיְהוֶה וְעַלְיוֹן יָתֵן קִלְוֹ בְּדָד וַגַּחֲלִי־אֵשׁ:	14	וַיִּרְשַׁע בְּשָׁמַיִם וַיְהוֶה וְעַלְיוֹן יָתֵן קִלְוֹ בְּדָד וַגַּחֲלִי־אֵשׁ:
15	וַיִּשְׁלַח חֲצָיו וַיִּפְיֹצוּ וַיִּבְרְקוּ רָב וַיְהַמְּסוּ:	15	וַיִּשְׁלַח חֲצָיו וַיִּפְיֹצוּ וַיִּבְרְקוּ רָב וַיְהַמְּסוּ:	15	וַיִּשְׁלַח חֲצָיו וַיִּפְיֹצוּ וַיִּבְרְקוּ רָב וַיְהַמְּסוּ:
16	וַיִּרְאוּ אֲפִיקוֹ מִיָּם מִנְשֵׁמַת רֹחַ אֲפָף:	16	וַיִּרְאוּ אֲפִיקוֹ מִיָּם מִנְשֵׁמַת רֹחַ אֲפָף:	16	וַיִּרְאוּ אֲפִיקוֹ מִיָּם מִנְשֵׁמַת רֹחַ אֲפָף:
17	יִשְׁלַח מִמְרוֹם יִקְחֵנִי	17	יִשְׁלַח מִמְרוֹם יִקְחֵנִי	17	יִשְׁלַח מִמְרוֹם יִקְחֵנִי
18	וַיִּצִלְנִי מֵאִיבֵי עוֹ	18	וַיִּצִלְנִי מֵאִיבֵי עוֹ	18	וַיִּצִלְנִי מֵאִיבֵי עוֹ
19	וַיִּקְדַּמְנִי בְּיוֹם אִיִּי	19	וַיִּקְדַּמְנִי בְּיוֹם אִיִּי	19	וַיִּקְדַּמְנִי בְּיוֹם אִיִּי
20	וַיִּצֵא לִמְדַחֲבִי	20	וַיִּצֵא לִמְדַחֲבִי	20	וַיִּצֵא לִמְדַחֲבִי
21	וַיִּמְלֵנִי יְהוָה כַּצְדִּיק	21	וַיִּמְלֵנִי יְהוָה כַּצְדִּיק	21	וַיִּמְלֵנִי יְהוָה כַּצְדִּיק
22	כִּי־שָׁמַרְתִּי דַרְכֵי יְהוָה	22	כִּי־שָׁמַרְתִּי דַרְכֵי יְהוָה	22	כִּי־שָׁמַרְתִּי דַרְכֵי יְהוָה
23	כִּי־כָל־מִשְׁפָּטָיו לִנְגִדִי	23	כִּי־כָל־מִשְׁפָּטָיו לִנְגִדִי	23	כִּי־כָל־מִשְׁפָּטָיו לִנְגִדִי
24	וְאֵתֵי תָמִים עָמָו	24	וְאֵתֵי תָמִים עָמָו	24	וְאֵתֵי תָמִים לֹ
25	וַיִּשֶׁב יְהוָה לִי כַצְדִּיק	25	וַיִּשֶׁב יְהוָה לִי כַצְדִּיק	25	וַיִּשֶׁב יְהוָה לִי כַצְדִּיק
26	עִם־חֶסֶד תִּתְחַסֵּד	26	עִם־חֶסֶד תִּתְחַסֵּד	26	עִם־חֶסֶד תִּתְחַסֵּד
27	עִם־נֶכֶד תִּתְבָּרַר	27	עִם־נֶכֶד תִּתְבָּרַר	27	עִם־נֶכֶד תִּתְבָּרַר
28	כִּי־אֵתֵי עִם־עֲנִי תוֹשִׁיעַ	28	כִּי־אֵתֵי עִם־עֲנִי תוֹשִׁיעַ	28	וְאֵת־עַם עָנִי תוֹשִׁיעַ
29	כִּי־אֵתֵי תֹאיר נְרִי	29	כִּי־אֵתֵי תֹאיר נְרִי	29	כִּי־אֵתֵי נִירֵי יְהוָה
30	כִּי־בָרַךְ אֶרֶץ גִּדּוֹד	30	כִּי־בָרַךְ אֶרֶץ גִּדּוֹד	30	כִּי־בָרַךְ אֶרֶץ גִּדּוֹד

תהלים יח, 31-37

שמואל ב כב, 31-37

31 **[משלי ל 5]** האל תמים דרכו
 אמרת יהוה צרופה
 מִגֵּן הוּא לְכָל הַחַסִּים בּוֹ: כָּל־אִמְרַת אֱלֹהִים צְרוּפָה
 32 כִּי מִי אֱלֹהִים מִבְּלַעַד־יְהוָה וּמִי צוֹר וּזְלָתִי אֱלֹהֵינוּ:
 33 וַיְהִי תָמִים דְּרָכָיו: האל המאזני חיל
 34 וְעַל כַּמְתִּי יַעֲמִידֵנִי: משנה רגלי כאילות
 35 וַנַּחֲתָה קִשְׁת־נְחוּשָׁה וְרַעַתִּי: מלמד ידי למלחמה
 36 וַיִּמְיֶנָה תַסְעָדֵנִי וְעִנְתָהּ תִרְבֵּנִי: ותתן לי מגן ישעך
 37 וְלֹא מָעַדוּ קַרְסָלָי: תרחיב צערי תחתך

31 האל תמים דרכו
 אמרת יהוה צרופה
 מִגֵּן הוּא לְכָל הַחַסִּים בּוֹ:
 32 כִּי מִי אֱלֹהִים מִבְּלַעַד־יְהוָה וּמִי צוֹר מִבְּלַעַד־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:
 33 וַיְהִי תָמִים דְּרָכָיו:
 34 וְעַל כַּמְתִּי יַעֲמִידֵנִי:
 35 וַנַּחֲתָה קִשְׁת־נְחוּשָׁה וְרַעַתִּי:
 36 וַיִּתֵּן לִי מִגֵּן יִשְׁעֶךָ
 37 וְלֹא מָעַדוּ קַרְסָלָי:

דרכי
 רגלי

נוסח המקרא בימי קדם

פרדפ' עמנואל טוב

שיעור 5

טילים נרדפות בשתי הגרסאות של אותו מצפור

	שטואל ב כב		תהלים יח
וּמִכֶּף	22:1	וּמִיַּד	18:1
אֱלֹהֵי	22:3	אֱלֹהֵי	18:3
מִשְׁבְּרֵי-מָוֶת	22:5	חֲבַלֵי-מָוֶת	18:5
אֶקְרָא	22:7	אֲשׁוּעַ	18:7
הַשָּׁמַיִם	22:8	הָרִים	18:8
יָם	22:16	מַיִם	18:16
כְּצַדִּיקְתִּי	22:21	כְּצַדִּיקִי	18:21
לוֹ	22:24	עָמוּ	18:24
כְּצַדִּיקְתִּי	22:25	כְּצַדִּיקִי	18:25
(וְ)אֶת	22:28	כִּי	18:28
אֵל	22:32	אֱלֹהֵי	18:32
מִבְּלַעֲדִי	22:32	זוֹלָתִי	18:32b
מִעוֹזִי	22:32	הַמְּאֲזִנִּי	18:33
וְאֲשַׁמִּידֵם	22:38	וְאֲשִׁיגֵם	18:38
וְלֹא יִקוּמוּן	22:39	וְלֹא-יִכְלוּ קוּם	18:39
אֶרֶץ	22:43	עַל-פְּנֵי-רוּחַ	18:43
וּמוֹרִיד	22:48	וַיִּדְבֹּר	18:48
וּמוֹצִיאִי	22:49	מִפִּלְטִי	18:49

4QCant^b (DJD 16) Col. 1: Frg. 1 Cant 2:9–3:2 Compared with MT
top margin

	א[חר כתלנו] מ[ש]גיה מן החלנות מציץ מן החרכים	1
	[¹⁰ ענה דודי ואמר] לי קומי לך רעיתִי יפתי ולכי לך	2
	[¹¹ כי הנה הסתו עב]ר הגשם חלף הלך לו ¹² הנה עת	3
	[הנצנים נראו ב]אֶרֶץ עת הזמיר הגיע וקל	4
	[התור נשמע ב]אֶרְצֵנו ¹³ הנה התנאה הנשה	5
	[פגיה והגפנים ס]מדר נתנו ריח קומי לך רעיתי	6
0	[יפתי ולכי לך] <i>vacat</i>	7
	[¹⁴ יונתי בחגוי ה]סלע בסתר המדלגה הראני	8
€	[את מרא(י)ך השמעני א]ת שמעך כי קלך ערב	9
	[ומרא(י)ך נאווה ¹⁵ אחזו לנו ש]ועלים קטנים מחבלים	10
⚡	[כרמים וכרמינו סמדר ¹⁶ דודי לי ואני לו הרועה	11
	[בשושנים ¹⁷ עד שיפוח היו]ם ונסו השללים סוב	12
⚡	[על הררי בתר] <i>vacat</i> ?	13
	[^{3:1} על משכבי לי]לֹות בלילות בשקתי את	14
	[שאהבה נפשי בקשתי]הו ולא מצתיהו ² אקום נא	15

bottom margin

ירוק = הבדלי כתיב

כחול = הבדלי לשון

אדום = הבדלי תוכן

נוסח המקרא בימי קדם

פרדפ' עמנואל טוב

שיעור 6

פגילת שיר השירים ^b4QCant: הבדלים קטנים פנוסח הפסורה

Col. 2: Frg. 2 i Cant 3:5, 9 – 4:1 Compared with MT

[ואסובבה בעיר בשוקים וברהבות אבקשה את שאהבה]	1
[נפשי בקשתיו ולא מצאתיו ³ מצאוני השמרים הסבבים]	2
[בעיר את שאהבה נפשי ראיתם ⁴ כמעט שעברתי מהם עד]	3
צ [שמצאתי את שאהבה נפשי אחזתיו ולא ארפנו עד שהביאתיו]	4
[אל בית אמי ואל חדר הורתי ⁵ השבעתי אתכמה]	5
[בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה אם תעיררו]	6
[ואם תעוררו את האהבה עד שתהפץ ⁹ אפריון]	7
[עשה לו המלך שלמה מן עצי הלבנון] <i>vacat</i>	8
[¹⁰ עמודיו עשה כסף רפידתו זהב מן] לרכבו ארגמן]	9
[? תוכו רצוף אהבה מן בנות] ירושלים	10
[¹¹ צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה]	11
[בעטרה שעטרה לו אמו ביום התנתו]	12
[וביום שמחת לבו] <i>vacat</i>	13
[<i>vacat</i> ^{4:1} הנך יפה ר] עיתי	14

ירוק = הבדלי כתיב

כחול = הבדלי לשון

אדום = הבדלי תוכן

סגול = הבדלים
ספרותיים

פגילת $4QCant^b$ של שיר השירים חסרה את פסוקים 4-7 שבנוסח הטסורה

Col. 3: Frg. 2 ii Cant 4:1b-3, 8-11a Compared with MT

top margin

נהגן]ן יפה עיניך יונים [מבעד] לצמתך]	1
שערך כענד]ר הענים שגלשו מן הר גלעד]	2
² שניך כעדר הקצנבות שעלו [מן ה]רחצה]	3
שכלם מתאמות ונשכלה אין [בהם ³ כחוט	4
השני שפתותיך ומדברך נאווה כפלה הרמון	5
רקתך ומבעד לצמתך <i>vacat</i>	6
<i>vacat</i> ⁸ את מן לבנון כלה את מן לבנון	7
אבאי תשורי מן ראשי אומנון ממענות	8
אריזת מן הררי נמרים ⁹ לבבתי אחותי	9
כלה לבבתי באחד מעיניך באחד ענק]	10
[מצו]רניך ¹⁰ מה יפו דדיך אחותי	11
ה ¹¹ מה שבנו] דדיך מן יין ורניח]	12
שמנך מן כל בשמין ¹¹ נפת תטפנה	13
שפתותיך אחותי כלה דבש [וחלב]	14

bottom margin

ירוק = הבדלי כתיב

כחול = הבדלי לשון

אדום = הבדלי תוכן

סגול = הבדלים
ספרותיים

פגילת 4QCant^b של שיר השירים חסרה את פסוקים 4-7 שבנוסח המסורה

Col. 4: Frg. 3 Cant 4:14 –5:1 Compared with MT

[]	1-6
[נוכרכם קנה וקנ]מנן עם כל עצי לבונה מר]	7
[וואהלות עם כל]ראשי בש[מין ¹⁵ מעין גנים]	8
[באר מים היי]ם ונוזלים מנן לבנון ¹⁶ עורי צפון]	9
[ובואי תימן]הפיהי גני ינזלו בשמיו יבא דודי]	10
[ל]גנו ויאכל מן גנדי ^{15:1} באתי לגני אחותי כלה]	11
[vacat? אריתי מרי עם בשנמי	12
[? אכלתי יערי עם דבשין	13
[ד'ום]	14

bottom margin

ירוק = הבדלי כתיב

כחול = הבדלי לשון

אדום = הבדלי תוכן

סגול = הבדלים
ספרותיים

הקטע החסר בטגילת שיר השירים ד בתוך הקשרו בנוסח הפסורה

שיר השירים

ד רעיתי הנך יפה עיניך יונים מבועד לצמתך שערך כעדר
ב העזים שגלשו מהר גלעד: שניך כעדר הקצובות שעלו מן
ג הרחצה שכלם מתאימות ושכלה אין בהם: כחוט השני
שפתותיך ומדברך נאווה כפלח הרמון וקתך מבועד לצמתך:
ד כמגדל דויד צוארך בגוי לתלפיות אלה המגן תלוי עליו כל
ה שלטי הגברים: שני שדיך כשני עפרים תאומי צביה הרעים
ו בשושנים: עד שיפוח היום ונסו הצללים אלה לי אל-הר
ז המור ואל-גבעת הלבונה: כלך יפה רעיתי ומום אין
ח בך: אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי
תשוריו מראש אמנה מראש שניר וחרמון ממענות אריות
ט מהררי נמרים: לבבתני אחתי כלה לבבתני באחד מעיניך
י באחד ענק מצורניך: מה-יפוי דדיך אחתי כלה מה-טבו
יא דדיך מיני וריח שמניך מכל-בשמים: נפת תטפנה שפתותיך
כ כלה רבש וחלב תחת לשונך וריח שלמתך כריח
לבנון: גן נעול אחתי כלה גל נעול מעין
י חתום: שלחך פודם רמונים עם פרי מגדים כפרים עם-
יד נרדים: נרד ו וכרפס קנה וקנמון עם כל-עצי לבונה מור
ט ואהלות עם כל-ראשי בשמים: מעין גנים באר מים חיים
ט ונזלים מן-לבנון: עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו
ה א בשמיו יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו: באתי לגני אחתי
כלה אריתי מודי עם-בשמי אכלתי יערו עם-דבשי שתיתי
ב ייני עם-חלבי אכלו רעים שתו ושכרו דודים: אני
ישנה ולבי ער קול דודי דופק פתחי-לי אחתי רעיתי יונתי
ג תמתי שראשי נמלא-טל קוצותי רסיסי לילה: פשטתי את-
בתנתי איככה אלבשנה רחצתי את-רגלי איככה אטנפם:
ה דודי שלח ידו מן-החור ומעי המו עליו: קמתי אני לפתח
לדודי וידי נטפו-מור ואצבעתי מור עבר על כפות המנעול:

באחת

top margin

[<i>vacat?</i>	כלן ^{4:7} יפה רעיתי ומום אין בך	1
[<i>vacat?</i>		2
		[^{6:11} אל גנת אגוז ירדתי לראות באבי הנחל לראות אם]	3
		פרחהו] הגפן הנצו הרמנים ¹² לא ידעתי נפשי שמתני]	4
		מרכ]בות עמי נדיב ^{7:1} שובי שובי השולמית ונחזה בך]	5
		מה תחזו בשולמית כמחלת המחנים ² מה יפו פעמיד]	6
		בזע]לים] בת נדיב חמוקי ירכיך כמו חלאים]	7
		מע]שה ידי אמן ³ שררך אגן הסהר אל יחסר]	8
		המזג ב]טנך ערמת חטים סוגה בשושנים ⁴ שני]	9
		שדיך כשני] עפרים תאמי צביה ⁵ צוארך כמגדל השן]	10
		עיניך ברכות בחש]בון על שער בת רבים אפך כמגדל]	11
		הלבנון צפה פני דמש]ק ⁶ ראשך עליך ככרמל ודלת]	12
		ראשך כארגמן] מ]לך אסור ברהטים ⁷ מה יפית]	13
[מה נעמת א]הבה בתענוגים	14

bottom margin

פגילת שיר השירים ^a4QCant

נוסח המקרא בימי קדם

פרדפ' עמנואל טוב

שיעור 7

מגילות 4QJer^{b,d} ביחסן לתה"ש* ולנה"מ+ בירמיה

4QJer^b : יר' ט 21 - י 21¹⁶

- 1 [21] דבר כה נאם יהוה ונפלה נבלת האדם כדמן על פגי השדה ובעמיר מאחרי הקצר ואין מאסף²² כה אמר יהוה אל יתהלל חכם בח[כמתו ואל יתהלל^ל]
- 2 [הגבור בגבורתו אל יתהלל עשיר בעשרו 3 כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידע אותי כי אני יהוה עשה חסד משפ[ט וצדקה בארץ כי
- 3 [באלה חפצתי נאם יהוה²⁴ הנה ימים באים נאם יהוה ופקדתי על כל מול בערלה²⁵ על מצרים ועל יהודה ועל אדום ועל בני עמון ועל מואב ועל כל [קצו צי פאה הישב[י]ם
- 4 [במדבר כי כל הגוים ערלים וכל בית ישראל ערלי לב¹ שמעו את הדבר אשר דבר יהוה עליכם בית ישראל² כה אמר יהוה [אל דרך הגוים
- 5 [אל תלמדו ומאתות השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מהמה³ כי חקות העמים הבל הוא כי עץ מיער כרתו מעשה ידי חרש במעצד⁴ בכסף ובז[הב ייפּהו במקבות

- 6 ובמסמרות יחזקום ולא יפיק⁵ כתמר מקשה המה לא ידברו⁹ כסף מרקע מתרשיש יובא וזהב מאופז וידי צורף מעשה חכמים כלם? [תכלת וארגמן
- 7 לבושם²⁵ נשוא ינשוא כי לא יצעדו אל תיראו מהם כי לא ירעו וגם היטיב אין אותם¹¹ כדנה תאמרון להום אלהיא די שמיא וארקא לא עבדו] יאבדו מן ארעא
- 8 [ומן תחות שמיא אלה¹² עשה ארץ בכחו מכין תבל בחכמתו ובתבונתו נטה שמים¹³ לקול חתן המון מים בשמים ויעלה נשאים מק]צה ארץ ברקים
- 9 [למטר עשה ויוצא רוח מאצרתיו¹⁴ נבער כל אדם מדעת הביש כל צורף מפסל כי שקר נסכן ולא רוח במ⁵ הבל המה מעשה תעתעים] בעת פקדתיים
- 10 [יאבדו¹⁶ לא כאלה חלק יעקב כי יוצר הכל הוא וישראל שבט נחלתו יהוה צבאות שמו¹⁷ אספי מארץ כנעתך יושבת במצור¹⁸ כי כה אמר יהוה הנני קו]ל[ע] את ישב
- 11 [הארץ בפעם הזאת והצרותי להם למען ימצאו¹⁹ אוי לי על שברי נחלה מכתתי ואני אמרתי אך זה חלי ואשאנו²⁰ אהלי שדד וכל מיתרי נתקן בני צא]ני

נוסח הטסורה ותרגום השבעים בירמיה כז 18 – 22 (החלקים המוקפים בסוגרים חסרים בתרגום השבעים)

18 וְאִם נִבְּאִים הֵם וְאִם יֵשׁ דְבַר יְהוָה אֲתֶם יִפְגְּעוּ נָא בַיהוָה/ **בי** [צְבָאוֹת
לְבַלְתִּי בָאוּ הַכְּלִים הַנּוֹתָרִים בְּבֵית יְהוָה וּבֵית מֶלֶךְ יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלַם
בְּבִלְתָּה]: פ 19 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה [צְבָאוֹת אֵל הָעַמִּדִים וְעַל הַיָּם וְעַל
הַמְּכַנּוֹת וְ]עַל יִתְרֵי הַכְּלִים [הַנּוֹתָרִים בְּעִיר הַזֹּאת]: 20 אֲשֶׁר לֹא לְקַחֲם
[נְבוּכַדְנֶאצַּר] מֶלֶךְ בָּבֶל בַּגְּלוֹתוֹ אֶת יְכֹנָנִיָּה [בֶּן יְהוִיָּקִים מֶלֶךְ יְהוּדָה]
מִירוּשָׁלַם [בְּבִלְתָּה וְאֵת כָּל חֹרֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם: ס 21 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל הַכְּלִים הַנּוֹתָרִים בְּבֵית יְהוָה וּבֵית מֶלֶךְ יְהוּדָה
וִירוּשָׁלַם]: 22 בְּבִלְתָּה יוֹבְאוּ [וְשָׁמָּה יִהְיוּ עַד יוֹם פְּקֻדֵי אֲתֶם] נְאֻם יְהוָה
[וְהֵעֲלִיתִים וְהִשְׁיבֹתִים אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה]: פ

נוסח המקרא בימי קדם

פרדפ' עמנואל טוב

שיעור 8

1QIsa^a (DJD 32) Col. 1 Isa 1:1-26 Compared with MT

¹חזון ישיהו בן אמוץ אשר חזה על יהודה וירושלם בימי עוזיה
יותם אחז חזקיה מלכי יהודה ^{vac} ²שמעו שמים והאזיני הארץ
כיא יהוה דבר בנים גדלתי ורומתני^מ והמה פשעו בי ³ידע שור קונהו
וחמור אבוס בעליו ישראל לוא ידע ועמי לוא התנבזנן^נ הוי גוי חוטה
עמ כבד עוון זרע מרעים בנים משחיתים עזבו את יהוה נאצו את
קדוש ישראל נזרו אחור ⁵על מה תכו עוד תוסיפו סרה כול ראוש לחולי
זכול לבב דוה ⁶מכפ רנל ועד רואש אין בו מתם פצע וחבורה ומכה טריה
לוא זרו ולוא חובשו ולוא רככה בשמן ⁷ארצכם שממה עריכם שרופות
אש אדמתכם לנגדכם זרים אוכלים אותה ושממו עליה כמפכת זרים
⁸ונחרת בת ציון כסוכה בכרם וכמלונה במקשה כעיר נצורה ⁹לולי יהוה
צבאות הותיר לנו שריד כמעט כסודם היינו לעומרה דמינו ^{vacat}
¹⁰שמעו דבר יהוה קציני סודם ואזינו תורת אלוהינו עמ עומרה ¹¹למה לי
רוב זבחיכם יואמר יהוה שבעתי עולות אילים וחלב מריאים ודמ
פרים וכבשים ועתודים לוא הפצתי ¹²כיא תבאו לראות פני מי בקש זות
מידכם לרמוס חצרי ¹³לוא תוסיפו להביא מנחת שוא קטרות תועבה היא

ירוק = הבדלי כתיב

כחול = הבדלי לשון

אדום = הבדלי תוכן

כולל שיבושים

פגילת ישעיה א פטערה 1 בקומראן, טור ראשון

לי חודש ושבת קרא מקרא לוא אוכל און ועצרתה ¹⁴ חודשיכם ומועדיכם
 שנאה נפשי היו עלי לטרח נלאיתי נשוא ¹⁵ ובפרשכם כפיכם אעלים עיני
 מכם גם כי הרבו תפלה אינני שומע ידיכמה דמים מלאו אצבעותיכם
 בעאון ¹⁶ רחצו והזכו והסירו רוע מעלליכם מנגד עיני חדלו הרע ¹⁷ למדו
 היטיב דרושו משפט אשרו חמוץ שפטו יאתום ריבו אלמנה
¹⁸ לכו נ[א] ונוכחה יואמר יהוה אם יהיו חטאיכם כשני כשלג ילבינו
 אם ידומו כתולע(ת) כצמר יהיו ¹⁹ אם תאבו ושמעתם טוב ה[א]רץ[ן תאכ]ל[ון]
²⁰ ואם תמאנו ומריתם בחרב תאכלו כיא פי יהוה דבר vac
²¹ היכה הייתה לזנה קריה נאמנה מלאתי משפט צדק ילין[ן בה ועתה]
 מרצחים ²² כספך היו לסוניהם סבאך מהול במים ²³ שריכי ס[נוררים וחברין]
 ננבים כולם אוהבי שוחד רודפי שלמוניהם יאתום לוא ישפ[נטו וריב]
 אלמנה לוא יבוא אליהם ²⁴ לכן נאום הארון יהוה צבאות [אביר ישראל]
 הוה אנחם⁷ מצריו ואנקם מאיבו ²⁵ והשיב ידי עליך ואצ[נרף כבר]
 סוגיך ואסיר כול בדיליך ²⁶ ואשיבה שופטיך כבראישונה[ן ויעציק]

ירוק = הבדלי כתיב

כחול = הבדלי לשון

אדום = הבדלי תוכן

כולל שיבושים

מגילת ישעיה א מטערה 1 בקומראן, טור ראשון

נוסח המקרא בימי קדם

פרדפ' עמנואל טוב

שיעור 9

דוגמאות אחדות של הכרעות טקסטואליות - 1

שמ"א יז 4 נה"מ ויצא איש־הַבְּנִים מִמַּחֲנוֹת פְּלִשְׁתִּים גְּלִית שְׁמוֹ מִגַּת גְּבָהוּ **שש אמות וזרת**
מג' 4QSam^a [ו]יצא איש [הבנים ממערכות פלשתיים גלית שמו מגת גבהו] **ארבע** [א]מות וזרת.

LXX (NETS): (And a mighty man came out from the ranks of the allophyles; Goliath was his name, from Geth;) his height was **four** cubits and a span.

דוגמאות אחדות של הכרעות טקסטואליות - 2

בר' ב 2 נה"מ ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל-מלאכתו אשר עשה שו"מ' ויכל אלהים ביום הששי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה

LXX (NETS); On *the sixth* day God completed the work that He had been doing....

דוגמאות אחדות של הכרעות טקסטואליות - 3

בר' ד 8 נה"מ ויאמר קין אל־הבֶּל אָחִיוֹ וַיְהִי בְהִיּוֹתָם בְּשָׂדֵה וַיִּקָּם קִין אֶל־הַבֶּל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ

שומ' ויאמר קין אל הבל אחיו **נלכה השדה** ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו

LXX (NETS): And Kain said to his brother Habel. **"Let us go through into the plain."** And it came about when they were in the plain, that then Kain rose up against his brother Habel and killed him.

דוגמאות אחדות של הכרעות טקסטואליות - 4

שמ"א יג 1 נה"מ בן-שנה שאול במלכו ושתי שנים מלך על-ישראל

NRSV Saul was... years old when he began to reign; and he reigned ...
and two years over Israel.

LXX (NETS): --

דוגמאות אחדות של הכרעות טקסטואליות - 5

בר' י 4 נה"מ ובני יון אלישה ותְרַשִּׁיש כְּתִים וְדָדְנִים
שומ' ובני יון אליש ותרשיש כתים ורודנים

דוגמאות אחדות של הכרעות טקסטואליות - 6

דה"א א 7 נה"מ ובני יון אלישה ות'שישה כ'תים **ורו'ד'נים**

א. פעמיים סילק נה"מ מן הכתוב את נוכחותה של חנה "לפני ה'", בעוד הזכרות דומות בהקשרים לאפולחניים נשארו בעינן (א 12, 15).

שמ"א א 9 נה"מ ותקם חנה אחרי אכלה בשלה ואחרי שתה = ת"י, ו
תה"ש + ותתיצב לפני יהוה + καὶ κατέσθη ἑνώπιον κυρίου
≈ פ (השוו א 26; ג 10; י 23)

שמ"א א 14 נה"מ + הסירי את יינך מעליך
תה"ש + וצאי מלפני יהוה + καὶ πορεύου ἐκ προσώπου κυρίου
(← בר' מא 46)

ב.
שמ"א א 25 נה"מ + וישחטו את הפר ויביאו את הנער אל עלי
תה"ש וישחט את הפר ותבא חנה אם הנער אל עלי
καὶ ἔσφαξεν τὸν μόσχον καὶ προσήγαγεν Αἰννα ἡ
μήτηρ τοῦ παιδαρίου πρὸς Ἡλι

מקומה של חנה בפולחן לפי נה"מ, תה"ש ופג' שמואל

ג.

שמ"א א 28 נה"מ, ת"י
4QSam^a תה"ש
וישתחו שם ליהוה ¹⁰⁰ ותעזב[הו שם ותשתח]ו ליהוה >

שמ"א ב 11 נה"מ +
4QSam^a תה"ש
וילך אלקנה הרמתי על ביתו > ? ותעזבהו שם לפני ה' ותלך הרמתי ¹⁰¹

ד.

שמ"א ב 20 נה"מ
4QSam^a
תה"ש
(תחת השאלה) אשר שאל ליהוה = ת
אשר השאל[ה לי] הוה (DJD XV : השאיל[ת])
τῷ κυρίῳ οὐ ἔχρησας (ἀντὶ τοῦ χρέους) = ו

מקומה של חנה בפולחן לפי נה"פ, תה"ש ופג' שמואל

2/2

חיסורים של תה"ש* ביהו' כ 1 – 6

הטקסט שלהלן מייצג את נה"מ, שבו החיסורים של תה"ש*, המוצגים באותיות מוטות, מובאים בסוגריים זוויתיים, ואילו התוספות של תה"ש* (השוו במדבר לה) מוצגות באותיות קטנות יותר.

¹וידבר יהוה אל יהושע לאמר ²דבר אל בני ישראל לאמר תנו לכם את־ערי המקלט אשר דברתי אליכם ביד־משה ³לנוס {שמח} רוצח מכה נפש בשגגה {בבלי דעת} והיו לכם +הערים+ למקלט +ולא ימות החצח+ מגאל הדם {⁴זנס אל אחת מהערים האלה ועמד פתח שער העיר ודבר באזני זקני העיר והיא את דבריו ואספו את העירה אליהם ונתנו לו מקום וישב עמם כִּי ירדף גאל הדם אחריו ולא יסגח את הרצח בידו כי בבלי דעת הכה את־דעהו ולא שנא הוא לו מתמול שלשום ⁵אישב בעיר ההיא} עד עמדו לפני העדה למשפט {עד מות הכהן הגדול אשר יהיה בימים ההם אז ישוב הרוצח ונא אל עירו ואל בית אל העיר אשר נס משם}

הנוסח הקצר של יהושע כ בתה"ש

חיסורים של תה"ש* ביהו' כ 1 – 6

הטקסט שלהלן מייצג את נה"מ, שבו החיסורים של תה"ש*, המוצגים באותיות מוטות, מובאים בסוגריים זוויתיים, ואילו התוספות של תה"ש* (השוו במדבר לה) מוצגות באותיות קטנות יותר.

¹וידבר יהוה אל יהושע לאמר ²דבר אל בני ישראל לאמר תנו לכם את־ערי המקלט אשר דברתי אליכם ביד־משה ³לנוס {שמח} רוצח מכה נפש בשגגה {בבלי דעת} והיו לכם +הערים+ למקלט +ולא ימות החצח+ מגאל הדם {זנס אל אחת מהערים האלה ועמד פתח שער העיר ודבר באזני זקני העיר והיא את דבריו ואספו את העירה אליהם ונתנו לו מקום וישב עמם כוכי ירדף גאל הדם אחריו ולא יסגח את הרצח בידו כי בבלי דעת הכה את־דעהו ולא שנא הוא לו מתמול שלשום אישב בעיר ההיא} עד עמדו לפני העדה למשפט {עד מות הכהן הגדול אשר יהיה בימים ההם אז ישו ב הרוצח ו בא אל עירו ואל בית אל העיר אשר נס משם}

דב' לב 43 לפי נה"פ, תה"ש ופגי ^q4QDeut

נוסח המקרא בימי קדם

פרדפ' עמנואל טוב

שיעור 10

ונקוטו בפניהם בכל תועבותיהם¹⁰ וידעו כי אני יהוה דברתי¹¹ כה⁶
 אמר יהוה הכה בכפך ורקע ברגלך ואמר אח אל כל תועבות בית
 ישראל בחרב ברעב ובדבר יפלו¹² הרחוק בדבר ימות והקרוב בחרב
 יפל והנצור ברעב יכלה וכליתי חמתי במ¹³ וידעתם כי אני יהוה
 בהיות חללים בתוך גלוליתכם סביבות מזבחותיכם על כל ראשי ההרים
 ותחת כל אילה עבתה מקום אשר נתנו שם ריח ניחוח לכל גלוליהם
¹⁴ ונטיתי את ידי עליהם ונתתי את הארץ שממה ומשמה ממדבר
 רבלתה בכל מושבותיהם וידעתם כי אני יהוה¹ ויהי דבר יהוה⁷
 אלי לאמר² ואתה בן אדם אמר כה אמר יהוה לאדמת ישראל קץ
 בא בא הקץ על ארבע כנפות הארץ⁶ בא הקץ⁷ עליך יושב הארץ בא
 העת קרב היום* יום מהומה ולא הד הרים⁸ עתה מקרוב אשפך חמתי
 עליך וכליתי אפי בק ושפטתיך כדרכיך ונתתי עליך את כל תועבותיך
⁹ ולא תחוס עיני ולא אחמל כי דרכיך עליך אתן ותועבותיך בתוכך⁷
 תהיינה וידעת כי אני יהוה המכה⁵ כי כה אמר יהוה הנה בא⁶ הקץ
¹⁰ הנה יום יהוה הן יצאה הצפירה צץ המטה⁷ ויבשה הצפירה¹¹ וקמל⁷
 המטה מה הם ומה המונם¹² בא העת הגיע היום הקונה אל ישמה
 והמוכר אל יתאבל¹³ כי המוכר אל הממכר לא ישוב והקונה בקנין

שחזור הנוסח המקורי של יחזקאל ז' בידי קורניל (1868)

23^a א מו הוליד Cp 23, 2^a א עמק + מ || א אשר בעמק + ש || β mlt MSS כ min ||
4^a Var^G א מו + את || 6^a 32 MSS קברנו || β ש + ש || 8^a א מו + .

21^{a-2} frt add || 23^{a-2} frt add || 24^a 1 frt לו ופילגש || Cp 23, 1^a ins שגי cf 47,28 ||
b-b dl c ט || 5^{a/6} 1 לו שמענו : לאמר (cf 13); א מו (cf 11) || 6^a pro א || 10^a 1 frt ככל ; cf 18^a || 11^a 1 frt c א ל || 12^a ins c א ל || 13^a 1 frt c א מו א (επειδή προς εμου ε).

– 27.* (3rd [7th] edition: Stuttgart, 1951) *Biblia Hebraica* (בר' כב 18 –
כג 13). ראו עמ' 343. ברשותה האדיבה של ה- Deutsche Bibelgesellschaft
Stuttgart

כבודי השמים והליל אשר על-שפת הים חלש ורעף את שער
אבותי: ויהי בקרבו בורעף כל גיל הארץ להקב אשר שפעה בקלי:
א ונשם אברהם אל-זכריו וקמו וילכו יחדו אל-באר שבע ושם
אברהם בבאר שבע: *
ויהי אמרל הדברים האלה נגד לאברהם לאמר הנה גלה
סלכה גם-הוא בנים לנהיר אחיך: ואת-עון בברו ואת-בוח אחי
ו את-קטל יאבי ארם: ואת-בשר ואת-חיו ואת-פלגש ואת
ו דלף ואת בתואל: ויכתואל ילד את-דבקה שמנה אלה גלה
סלכה לנהיר אתי אברהם: ופילגשו ושפה ראופה ופלד גם-
הוא את-טובה ואת-גחם ואת-חלש ואת-טובה: * * *
23 ויהי חץ שלה סאה שנה ושנים שנה ושבע שנים ישע
חץ שרה: ותסת שרה בקרנה ארבעי הוא חדרו בארץ כנען
ו נבא אברהם לספר לשרה ולבתיה: ולקם אברהם סעלפי
סתו ונדבר אל-בניחת לאמר: גדותי-שם אני עשכם חנו לי
ו אחות-לקר עשכם ואקברה סת-סלפי: ותען בניחת את-אברהם
ו לאמר לוי: ששענו ואלני נשא אלהם אהל כתיבת בסבחה
ו קברנו-קבר את-סתך איש ספנו את-קברו לא-יכלה ספנו סבחה
ו סלפי: ונקם אברהם ושתחו לשם הארץ לבניחת: ונדבר אתם
לאמר אמיש את-נפשכם לקבר את-סתו סלפי סלפני וספנו וספנו-
לי בספרון בראשי: ויהי-לי את-טובה הסבחה אשר-לו אשר
בקצה שרה בנסף סלא ותגה לי כתיבתם לאחות-קבר: ווספרון
ישב כתיב בניחת וסן עפרון החסי את-אברהם באנע בניחת
וללי בוא שער-ערו לאמר: ולא-אדע ששעני השדה נתי לך
והשערה אשר-בו לך נסתיה לשע בנישפי נסתיה לך קבר סתך:
והשערה אברהם לפע עם הארץ: ויהי-בר אל-עפרון באנע עם-
הארץ לאמר אך אם-אתה לי ששעני נתי בסח השדה קח ספני

מהדורת *Biblia Hebraica* (1951)

בראשית כב, 18 – כג, 13

כל הזכויות שמורות © *Biblia Hebraica*

Cp 49 ¹Mm 2381. ²Mm 1021. ³Mm 1157. ⁴Mm 3655. ⁵Jes 14,20. ⁶Mm 3874. ⁷Mm 3997. ⁸Mm 2971. ⁹Ps 66,4. ¹⁰Mm 598. ¹¹Hi 35,8. ¹²Mp contra textum, cf Mp sub loco. ¹³Mm 458. ¹⁴Mm 28.

Cp 49,3 ^a prp שָׁאָה (vel שָׂאָת?) || 4 ^a מִטְּסָה פְּחֻזָּה, frt 1 || ^b S *ipwš*, prp תְּנִתָּר || ^c Ⓢ (SCTC) ἀνέβης || 5 ^a מִטְּסָה פְּלוּ || ^b prp מִמְּקַרְתֵּיהֶם cf Jes 19,8 Hab 1,15 || 6 ^a מִטְּסָה (ἐπεισαι) יחר || ^b Ⓢ leg כְּבָדִי || 8 ^a sic L, mlt Mss Edd ׀ ׀ || 10 ^a מִטְּסָה דַגְלִיז || ^b mlt Mss מִטְּסָה; Ⓢ ^{LO}al φ ἀπόκειται, prp שָׁלַה (שָׁלוּ) cf SCT; al prp שְׁאִילַה vel מְשָׁלַה || 11 ^a מִטְּסָה כְּסוּתוֹ || 13 ^a prp יִבְלַח || ^b prp חָבַל vel חֲלָף || ^c Seb nonn Mss Vrs עַד || 14 ^a מִטְּסָה גְרִים.

82	בראשית	49,2-14
2	הִקְבְּצוּ וְשִׁמְעוּ בְּעַיְנֵי וְשִׁמְעוּ אֶל־יִשְׂרָאֵל אַבְיָכֶם:	לְהַקְבִּיעַ וְלִשְׁמָעַי
3	יָרְאוּבֵן בְּכֹרֵי אֶלֶהָ כֹּחַ וְרֵאשִׁית אוֹנֵי	בְּרָאָה . יְבִי . מִטְּסָה . לְ
4	יָחַד שְׁאָתִי וְחָרָה עָזִי:	יְחָד שְׁאָתִי
5	פְּחֻז־אֶל־חֻזְרִי כִי עָלִיתָ מִשְׁכְּבִי אֲבִיךָ	פְּחֻז־אֶל־חֻזְרִי
6	אִי חֲלִילָה יִצְעִי עָלֶיךָ:	אִי חֲלִילָה יִצְעִי עָלֶיךָ:
7	שִׁמְעוּן וְלוֹי אֲחִים קְלֵי־חָמַס מְבַרְחֵיהֶם:	שִׁמְעוּן וְלוֹי אֲחִים
8	בְּסִימֹם אֶל־מִבְּאֵ נִפְשִׁי בְּקִרְבִּי אֶל־סִתְרִי כִּבְרִי	בְּסִימֹם אֶל־מִבְּאֵ נִפְשִׁי
9	כִּי בִאֲפֶסֶת הָרַטְט אִישׁ וּבִרְצֹנָם עַקְרוֹ־שׁוֹר:	כִּי בִאֲפֶסֶת הָרַטְט אִישׁ
10	אֲרוּר אִפְסֹם כִּי עָזִי וְעִבְרָתָם כִּי קָשָׁה	אֲרוּר אִפְסֹם כִּי עָזִי
11	אֲחֲלָקְכֶם בְּיַעֲקֹב וְאִסְרָאֵם בְּיִשְׂרָאֵל:	אֲחֲלָקְכֶם בְּיַעֲקֹב
12	יְהוּדָה אֶתְהַלֵּךְ יִדְוֶה אֶסֶף: דָּדָה בְּעַרְףְּ אֲבִיךָ	יְהוּדָה אֶתְהַלֵּךְ יִדְוֶה אֶסֶף
13	יִשְׁסַחֲוֵי לָךְ בְּעַיְנֵי אֲבִיךָ:	יִשְׁסַחֲוֵי לָךְ בְּעַיְנֵי אֲבִיךָ:
14	יְזַר אֶרְוֶה יְהוּדָה מִפָּרֶךְ בְּעַיְנֵי	יְזַר אֶרְוֶה יְהוּדָה מִפָּרֶךְ בְּעַיְנֵי
15	קָדַע רַבֵּץ כְּאַרְוֶה וּבְלָקִיא כִּי יִקְמָט:	קָדַע רַבֵּץ כְּאַרְוֶה
16	לֹא־יִסּוּר שָׁבֵט מִיְהוּדָה וּמִחֶזֶק מִבֵּין רַגְלָיו	לֹא־יִסּוּר שָׁבֵט מִיְהוּדָה
17	עַד כִּי־יָבֵא שִׁלְחֵי וְלוֹ יִקְטֹף עֲקִים:	עַד כִּי־יָבֵא שִׁלְחֵי
18	אֲסָרִי לְעֹשֶׁן עֵרְוָה וְלִשְׂרָקָה בְּעַיְנֵי	אֲסָרִי לְעֹשֶׁן עֵרְוָה
19	כַּבֵּם בְּלֶן לְבָשׁוֹ וּבְרִים־עַנְבִּים סוּחֲוֶי:	כַּבֵּם בְּלֶן לְבָשׁוֹ
20	חֲקִלְיִ שִׁנָּים מִנֵּן וּלְטֹן־שָׁגִים מִחֶלֶב:	חֲקִלְיִ שִׁנָּים מִנֵּן
21	זִבְלֵן לְחֹזֶף וְיִים־יִשְׁנֵי וְהוּא לְחֹזֶף אַגִּיזֹת	זִבְלֵן לְחֹזֶף וְיִים־יִשְׁנֵי
22	וְנִרְכָּזוּ עַל־יַצִּידֹן:	וְנִרְכָּזוּ עַל־יַצִּידֹן:
23	יִשְׁשַׁבֵּר חֲמֹר גְּרָם־לְבָן בֵּין הַמַּשְׁפָּחִים:	יִשְׁשַׁבֵּר חֲמֹר גְּרָם־לְבָן

(1967-1977) Biblia Hebraica Stuttgartensia

בראשית מט, 2 - 14

כל הזכויות שמורות © Biblia Hebraica

אסתר ESTHER

1 וַיְהִי בַיּוֹם אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הוּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַמֶּלֶךְ מֵהַדּוֹ וְעַד-כּוֹשׁ שֶׁבַע הַלַּיְלָה.
 2 וְעֲשָׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה: בַּיָּמִים הָהֵם כָּשְׁבַת | הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ עַל-
 3 כֶּסֶא מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה: בְּשַׁנַּת שְׁלוֹשׁ לְמַלְכוֹ עָשָׂה
 מִשְׁתֵּה לְכָל-שָׂרָיו וְעַבְדָּיו חֵיל | פָּרַס וּמְדֵי הַפְּרָתָמִים וְשָׂרֵי

[1:1] ויהי בימי ה' וסימנה יהויקים . אחז . אמרפל . שפט . אחשורוש . וחד ויהי רעב
 בימי ה':

I:1 וַיְהִי בַיּוֹם V S T^R | prec A 1-17 G (lit) | prec A 1-18 G^{AT} (lit) • וַיְהִי S
 T^R | καὶ ἐγένετο μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἐν ταῖς ἡμέραις G (G^{AT}) (assim-
 ctext) | In diebus V (facil-styl) • אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ S T^R | Ἀραξέρξου G (substit) |
 Ἀσσηρου G^{AT} (assim) | Asueri V (assim) • הוּא S T^R | οὗτος ὁ
 Ἀραξέρξης G (substit) | > G^{AT} V (facil-styl) • וְעַד-כּוֹשׁ S | > G (abbr) | ἕως
 τῆς Αἰθιοπίας G^{AT} V (substit) | ועד מערבא דכוש T^R (lib) • שֶׁבַע וְעֲשָׂרִים וּמֵאָה
 G G^{AT} V T^R | שבע ועשרים ומאה S (assim) • 2 בַּיָּמִים הָהֵם G S (T^R) (ampl) | > G^{AT}
 V (facil-styl) • כָּשְׁבַת | ὅτε ἐθρονίσθη G (interp) | quando sedit La V S
 T^{Sb} (interp) | למיתב ... כד בעא T^R (lib) • עַל כֶּסֶא מַלְכוּתוֹ G^{AT} (V) S | > G
 (facil-styl) | in tribunali regni sui La (assim-cultur) | כורסיה דשלמה T^R
 (ampl) • בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה: | ἐν Σούσοις τῇ πόλει G (facil-lex) | > G^{AT}
 (facil-styl) | Susa civitas regni eius (exordium fuit) V (lib-seman) | משתה S
 (differ-gram) • 3 לְמַלְכוֹ בְּשַׁנַּת שְׁלוֹשׁ לְמַלְכוֹ G V S T^R T^{Sb} | > G^{AT} (facil-styl) •
 (G) G^{AT} T^{Sb} | δοχὴν μεγάλην G^{Mss} V S T^R (ampl) • לְכָל-שָׂרָיו וְעַבְדָּיו V S T^R |
 τοῖς φίλοις καὶ τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν G (lib) | τοῖς ἄρχουσι G^{AT} (abbr) • חֵיל |
 S T^R | > G G^{AT} (facil-styl) | fortissimis V (assim-styl) • הַפְּרָתָמִים וְשָׂרֵי
 תַּבְּיָת (T^{Sb}) | τοῖς (Περσῶν καὶ Μήδων) ἐνδόξοις καὶ τοῖς ἄρχουσιν τῶν
 σατραπῶν G (lib-synt) | καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν χωρῶν G^{AT} V (facil-styl) |
 אִיסְטְרַטִּינִין | S (ampl) | וּרְבֻנָן דַּמְנָן עַל פִּילְכִיא T^R (lib) •

*29. (Biblia Hebraica Quinta (ed. A. Schenker; Stuttgart 2004–) א' 1-3).
 ראו עמ' 343. ברשותה האדיבה של ה-Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart.

מהדורת (2004) Biblia Hebraica Quinta

אסתר א, 1-3

כל הזכויות שמורות © Biblia Hebraica

שחזור הנוסח המקורי של משלי ט במהדורה של ט' פוקס

חֲכָמוֹת בְּנִתָּה בִּיתָה **הַצְבָּה** עֲמוּדֶיהָ שְׁבָעָה: ²טְבַחָה טְבַחָה מְסַכָּה יֵינָה אֶף עֲרָכָה
שְׁלֹחָנָה: ³שְׁלָחָה נְעֵרְתֶיהָ תִקְרָא עַל־גִּפִּי מְרִמֵי קֶרֶת: ⁴מִי־פָתִי יִסֵּר הֵנָּה חֲסֵר־לֵב
אֲמָרָה לוֹ: ⁵לָכוּ לַחֲמוֹ בְּלַחֲמֵי וּשְׁתוּ בַיַּיִן מִסִּכְתֵּי: ⁶עֲזְבוּ פְתָאִים וְחֵיו וְאֲשֶׁרוּ בְּדָרְךָ
בֵּינָה: ⁷יִסֵּר לֹא לֵיחַח לֹא קָלוֹן וּמִזְכִּיחַ לְרָשָׁע מוֹמוֹ: ⁸אֶל־תֹּזַח לֹא פֶן־יִשְׁנֹאֶף הוֹכַח לְחַכָּם
וְיִאָּהֶבֶף: ⁹תֵּן לְחַכָּם וְיִחַכְּמוּ עוֹד הוֹדַע לְצַדִּיק וְיִוֹסֵף לְחַח: ¹⁰תְּחַלֵּת חֲכָמָה יִרְאֵת יְהוָה
וְדַעַת קְדָשִׁים בֵּינָה: ¹¹כִּי־בִי יִרְבוּ יִמֶיהָ וְיִוֹסִיפוּ לָהּ שָׁנוֹת חַיִּים: ¹²אִם־חֲכָמָתָ חֲכָמָתָ לָךְ
וְלִצְתָּ לְבַדָּף תִּשָּׂא: ¹³אִשֶּׁת כְּסִילוֹת הַמִּיָּה פְתִיּוֹת וּבַל־יִדְעָה מָה: ¹⁴וְיִשְׁבָּה לְפֶתַח בֵּיתָהּ
עַל־כִּסֵּא מְרִמֵי קֶרֶת: ¹⁵לִקְרָא לְעַבְרֵי־דָרְךָ הַמִּי־שָׂרִים אֲרַחֲוֹתָם: ¹⁶מִי־פָתִי יִסֵּר הֵנָּה
וְחֲסֵר־לֵב וְאֲמָרָה לוֹ: ¹⁷מִי־גְנוּבִים יִמְתָּקוּ וְלֶחֶם סִתְרִים יִנָּעַם: ¹⁸וְלֹא־יִדַּע כִּי־
רָפְאִים שָׁם בְּעַמְּקֵי שְׂאוֹל קְרָאִיהָ

Michael V. Fox, *Proverbs, An Eclectic Edition with Introduction and Textual Commentary, SBL, The Hebrew Bible, A Critical Edition, 1* (Atlanta: SBL Press, 2015)

הַצְבָּה = רכיבים של נה"ט
ששוננו בשחזור
(אאא) = רכיבים של נה"ט
שהושפטו בשחזור